

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä tammikuuta 2014

27/2014

Laki

maaseudun kehittämisohjelmien hallinnoinnista

Annettu Helsingissä 17 päivänä tammikuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Sovelтамisala

Tätä lakia sovelletaan maa- ja metsätalousministeriön toimialalla maaseudun elinkeino-toiminnan kehittämiseen, maatilatalouden kilpailukyvyn parantamiseen, uusiutuvien luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseen, maaseudun asuinympäristön parantamiseen sekä muulla vastaavalla tavalla maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien laatimiseen, toteuttamiseen, arviointiin ja seurantaan.

2 §

Suhde Euroopan unionin lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin osaksi tai kokonaan rahoittamien ohjelmien laatimiseen, toteuttamiseen, arviointiin ja seurantaan, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä tai muusta laista muuta johdu. Tätä lakia ei sovelleta Euroopan maatalouden tukirahastosta, Euroopan meri- ja kalatalousra-

hastosta, Euroopan aluekehitysrahastosta, Euroopan sosiaalirahastosta eikä koheesiorahastosta rahoitettaviin ohjelmiin.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *ohjelmalla* maaseudun kehittämiseen liittyvää ohjelmaa, joka rahoitetaan joko Euroopan unionin ja kansallisista varoista taikka kokonaan kansallisista tai kokonaan Euroopan unionin varoista;

2) *yleisasetuksella* yhteiseen strategiakehykseen kuuluvaa Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa, Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yhteisistä säännöksistä sekä Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa, koheesiorahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalousrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1303/2013;

3) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maata-

louspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta ja neuvoston asetusten (ETY) N:o 352/78, (EY) N:o 165/94, (EY) 2799/98, (EY) N:o 814/2000, (EY) N:o 1290/2005 ja (EY) N:o 485/2008 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1306/2013;

4) *maaseutuasetuksella* Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston (maaseuturahasto) tuesta maaseudun kehittämiseen ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1698/2005 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 1305/2013;

5) *paikallisella toimintaryhmällä* yleisasetuksen 32 artiklassa tarkoitettua paikalliseen maaseudun kehittämiseen osallistuvista tahoista koostuvaa yhteisöä, jonka maa- ja metsätalousministeriö on hyväksynyt.

2 luku

Ohjelmatyö

4 §

Ohjelman hyväksyminen ja muuttaminen

Euroopan unionin varoista rahoitettavan ohjelmaehdotuksen hyväksymisestä päättää valtioneuvosto ennen ehdotuksen toimittamista Euroopan komissiolle. Kokonaan kansallisista varoista rahoitettavan ohjelman hyväksymisestä päättää valtioneuvosto.

Ohjelman muutoksessa noudatetaan, mitä ohjelman hyväksymisestä 1 momentissa säädetään. Merkitykseltään vähäisestä ohjelman muutoksesta tai ohjelmaehdotuksen toimittamisesta päättää kuitenkin maa- ja metsätalousministeriö.

5 §

Alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma

Alueellisten tavoitteiden asettamiseksi ja niitä koskevien toimenpiteiden valmistelemiseksi laaditaan alueelliset maaseudun kehittämissuunnitelmat. Alueellisten kehittämissuunnitelmien laatimisesta vastaavat elin-

keino-, liikenne- ja ympäristökeskukset kukin toimialueellaan.

Alueellisessa kehittämissuunnitelmassa tulee esittää alueellinen kehittämisstrategia, toteuttamista tukevat painotukset ja valintakriteerit. Tarkemmat säännökset alueellisten kehittämissuunnitelmien sisällöstä ja rakenteesta sekä niiden laatimisesta ja muuttamisesta noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

6 §

Paikallinen kehittämisstrategia

Paikallisten tavoitteiden asettamiseksi ja niitä koskevien toimenpiteiden valmistelemiseksi laaditaan paikalliset maaseudun kehittämisstrategiat. Paikallisten kehittämisstrategioiden laatimisesta vastaavat paikallisyhteisöt, jotka täyttävät 16 §:n 2 momentissa tarkoitettut edellytykset.

Tarkemmat säännökset paikallisten kehittämisstrategioiden laatimisesta, muuttamisesta ja valinnassa noudatettavasta menettelystä sekä niiden sisällöstä ja rakenteesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

7 §

Yhteistoiminta

Ohjelma, alueellinen kehittämissuunnitelma ja paikallinen kehittämisstrategia laaditaan yhteistyössä maaseudun kehittämisen kannalta tärkeiden toimijoiden kanssa. Jos kehittämistoimenpiteet liittyvät muiden ministeriöiden kuin maa- ja metsätalousministeriön toimialaan, ohjelma laaditaan yhteistyössä asianomaisten ministeriöiden kanssa. Maa- ja metsätalousministeriö osallistuu yleisasetuksen 5 artiklassa tarkoitetun kumpanuussopimuksen laadintaan.

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa ohjelman yhteensovittamisesta muiden ohjelmien ja rahoitusvälineiden kanssa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset vastaavat alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien sekä ohjelmaan sisältyvien alueellisten toimenpiteiden toimeenpanon yhteensovittamisesta muiden alueella toteutetta-

vien ohjelmien ja kehittämistoimenpiteiden kanssa. Paikallisten kehittämisstrategioiden yhteensovittamisesta vastaavat 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut paikallisyhteisöt yhteistyössä alueen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Tarkemmat säännökset 1 momentissa tarkoitetuista toimijoista, yhteistyöstä tämän lain mukaisia tehtäviä hoidettaessa sekä ohjelman, suunnitelman ja strategian yhteensovittamisesta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 luku

Viranomaiset ja muut toimielimet

8 §

Maa- ja metsätalousministeriön tehtävät

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa:

1) ohjelman ja siihen sisältyvän strategian sekä niiden muutosten valmistelusta;

2) ohjelman varojen käytön suunnittelusta, varojen jaon valmistelusta ja varojen osoittamisesta tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä hoitavien tahojen käyttöön;

3) ohjelman toteutuksen laadun sekä toteutumisen ja vaikutusten seurannasta yhdessä 14 §:ssä tarkoitetun seurantakomitean kanssa;

4) ohjelman toteuttamiseksi tarpeellisten ja Euroopan unionin lainsäädännössä edellytettyjen arviointien suorittamisesta tai teettämisestä;

5) alueellisten maaseudun kehittämissuunnitelmien ja paikallisten kehittämisstrategioiden laadinnan ohjauksesta;

6) paikallisen toimintaryhmän hyväksymisestä;

7) maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain (28/2014) 5 §:n 30 kohdassa tarkoitetun maaseudun innovaatioryhmän hyväksymisestä.

Tarkemmat säännökset paikallisen toimintaryhmän ja maaseudun innovaatioryhmän hyväksymisen edellytyksistä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Maaseutuviraston tehtävät

Maaseutuvirasto vastaa ohjelman toimeenpanon suunnittelusta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen maksamisesta ja varojen käytön riittävästä valvonnasta. Maaseutuvirasto ohjaa ja valvoo 10 §:ssä tarkoitettuja välittäviä toimielimiä ja paikallisia toimintaryhmiä niiden hoitaessa ohjelman toimeenpanoon liittyviä tehtäviä. Lisäksi Maaseutuvirasto voi hoitaa ohjelman toimeenpanoon liittyviä tehtäviä siten kuin niistä erikseen lailla säädetään.

10 §

Välittävä toimielin

Maaseudun kehittämisen tukemisesta annetun lain 5 §:n 29 kohdassa tarkoitettuja välittäviä toimielimiä ovat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset.

Välittävä toimielin vastaa tuen myöntämiseen, maksamiseen ja seurantaan liittyvistä tehtävistä toimialueellaan siten kuin niistä erikseen lailla säädetään.

11 §

Hallintoviranomainen

Maa- ja metsätalousministeriö toimii maaseutuasetuksen 66 artiklassa tarkoitettuna hallintoviranomaisena. Hallintoviranomainen vastaa ohjelman hallinnoinnista hoitaen ne tehtävät, jotka hallintoviranomaiselle on Euroopan unionin lainsäädännössä tai tässä laissa osoitettu.

12 §

Maksajavirasto

Maa- ja metsätalousministeriö nimeää yleisasetuksen mukaisesti hallinnonalansa viranomaisen toimimaan horisontaaliasetuksen 7 artiklassa tarkoitettuna maksajavirastona. Maksajavirasto vastaa sille Euroopan unionin

lainsäädännössä osoitettujen tehtävien hoitamisesta moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen. Maksajavirasto ohjaa ja valvoo välittäviä toimielimiä niiden hoitaessa maksajaviraston vastuulle kuuluvia tehtäviä.

13 §

Todentamisviranomainen

Horisontaaliasetuksen 9 artiklassa tarkoitetun todentamisviranomaisen nimeämiseen, tehtäviin ja toimivaltaan sovelletaan, mitä maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) säädetään todentamisviranomaisesta.

14 §

Seurantakomitea

Yleisasetuksen 47 artiklassa tarkoitetun seurantakomitean kokoonpanosta, jäsenistä ja tehtävistä säädetään Euroopan unionin lainsäädännössä. Valtioneuvosto asettaa seurantakomitean ja päättää sen tarkemmasta kokoonpanosta. Maa- ja metsätalousministeriö päättää seurantakomitean jäsenen nimittämisestä eronneen tilalle.

Seurantakomitea laatii itselleen työjärjestyksen, jonka maa- ja metsätalousministeriö vahvistaa. Seurantakomitean on pyrittävä päätöksenteossaan yksimielisyyteen. Jos päätöstä ei voida tehdä yksimielisesti, päätökseksi tulee kanta, jota vähintään kaksi kolmannesta on kannattanut.

Menettelystä, jota seurantakomitea noudattaa hoitaessaan sille säädettyjä tehtäviä, säädetään hallintolaissa (434/2003), kielilaissa (423/2003), saamen kielilaissa (1086/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Seurantakomitean päätöksenteoon osallistuvien henkilöiden toimintaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan seurantakomitealle säädettyjä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

15 §

Maaseutuverkosto

Maaseutuasetuksen 54 artiklassa tarkoitettuja tehtäviä hoitaa mainitussa artiklassa tarkoitettu maaseutuverkosto. Maaseutuverkon toiminnasta vastaavasta tahosta ja toiminnan ohjauksesta sekä toimintasuunnitelmien ja -kertomusten sisällöstä ja hyväksymisessä noudatettavasta menettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

16 §

Paikallinen toimintaryhmä

Paikallinen toimintaryhmä vastaa yleisasetuksen 34 artiklassa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta ja osallistuu maaseutuasetuksen 42 artiklassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseen sen mukaan kuin siitä erikseen lailla säädetään.

Paikallinen toimintaryhmä voi olla rekisteröity yhdistys tai osuuskunta, jolla on riittävät toiminnalliset, taloudelliset ja hallinnolliset edellytykset paikallisen toimintaryhmän tehtävien hoitamiseksi. Paikallisen toimintaryhmän jäsenistön on edustettava laaja-alaisesti sen toimialueen paikallisia toimijoita, ja sen toiminnan on oltava avointa kaikille. Paikallisessa toimintaryhmässä ovat edustettuina ainakin paikallisen maaseudun kehittämisen kannalta tärkeät viranomaiset, yhdistykset ja paikallisen kehittämisstrategian toteutusalueen asukkaat. Paikallisen toimintaryhmän hallituksessa on oltava tasapuolisesti edustettuina sen toimialueen kuntien, yksityisoikeudellisten yhteisöjen tai säätiöiden edustajat ja paikallisen väestön edustajat.

Menettelystä, jota paikallinen toimintaryhmä noudattaa hoitaessaan sille säädettyjä tehtäviä, säädetään hallintolaissa, kielilaissa, saamen kielilaissa, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa. Paikallisen toimintaryhmän päätöksenteoon osallistuvien ja sen palveluksessa olevien henkilöiden toimintaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä heidän hoitaessaan paikalliselle toimintaryhmälle säädettyjä tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

4 luku

Erinäiset säännökset

17 §

Ohjelmasta tiedottaminen

Ohjelman sisältämistä mahdollisuuksista ja vaikutuksista on tiedotettava laajasti ohjelman toteuttamisalueella. Valtakunnallisesta tiedottamisesta vastaavat maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto ja maaseutuverkosto. Tiedottamisesta toimialueellaan vastaavat välittävät toimielimet ja paikalliset toimintaryhmät.

18 §

Tiedonantovelvollisuus

Välittävän toimielimen ja paikallisen toimintaryhmän on salassapitosäännösten estämättä annettava maa- ja metsätalousministeriölle, Maaseutuvirastolle ja maksajavirastolle kaikki tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

19 §

Euroopan unionin rahoitus

Euroopan unionin rahoitusosuus tuloute-

Helsingissä 17 päivänä tammikuuta 2014

taan valtion talousarvioon. Jos ohjelman kansallinen rahoitusosuus myönnetään maatilatalouden kehittämisrahaston varoista, Euroopan unionin rahoitusosuus tuloutetaan maatilatalouden kehittämisrahastoon.

20 §

Muutoksenhaku

Maa- ja metsätalousministeriön päätökseen asiassa, joka koskee paikallisen toimintaryhmän ja maaseudun innovaatioryhmän hyväksymistä, saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 22 päivänä tammikuuta 2014.

Tällä lailla kumotaan laki maaseudun kehittämiseen liittyvien ohjelmien hallinnoinnista (532/2006).

Tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovelletaan ohjelmaan, jonka toteuttaminen on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Hallinto- ja kuntaministeri *Henna Virkkunen*